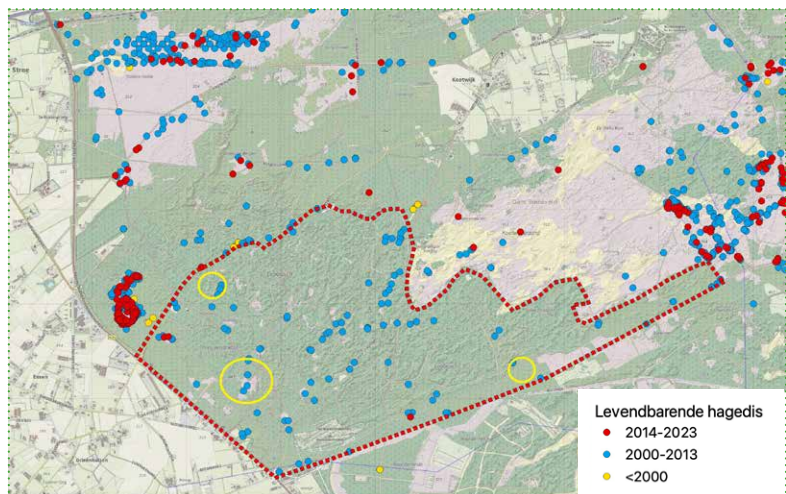


Excursie levendbarende hagedis Loobos

Het Loobos is een bos op de Midden-Veluwe dat omstreeks 1909 is aangeplant om het stuifzand te beteugelen dat destijds dorpen zoals Kootwijk bedreigde. Het bos bestaat grotendeels uit grove den. Aan de oostkant grenst het bos aan het huidige Kootwijkerzand; aan de westkant aan de Gelderse Vallei. Aan de zuidkant grenst het gebied aan het militair oefenterrein van Harskamp, ten noorden bevinden zich de Loofles en het Kootwijkse Veld. Vroeger moet het westen van het bos regelmatig nat zijn geweest, te zien aan de ontwateringsgreppels die daar lokaal nog aanwezig zijn. In het bos zijn lange tijd open plekken met restjes heide en stuifzand aanwezig geweest, vandaar de naam: "Loo" wat "open plek in het bos" betekent. Tegenwoordig zijn veel van die restjes zand dichtgegroeid met dennenopslag, maar er zijn nog restantjes heide en brede bospaden aanwezig. Op dat soort plekken kunnen reptielen voorkomen. Zo zijn er in de periode van 2000 tot 2013 verspreid door het bos levendbarende hagedissen gemeld. Daarna zijn echter nauwelijks nog waarnemingen doorgegeven.

Het is bekend dat het niet goed gaat met de levendbarende hagedis in Nederland, zeker op de hoge zandgronden in Midden-



Verspreiding levendbarende hagedis Loobos Midden-Veluwe.
Het Loobos is het gebied binnen de rode stippellijn.
De waargenomen levendbarende hagedissen tijdens de excursie zijn geel omcirkeld. (Bron: RAVON, Rolf van Leeningen)

Nederland. Ook op de Midden-Veluwe is een achteruitgang van deze soort vastgesteld op meerdere telroutes van het NEM Meetprogramma Reptielen. De vraag is dus: hoe zit dat met het Loobos? Om daar antwoord op te krijgen heeft RAVON van het NEM Meetprogramma Reptielen een excursie georganiseerd op 7 augustus 2025 om het gebied te inventariseren.

De deelnemers, allen ervaren Veluwe reptielentellers, hebben zich in drie groepjes verdeeld om op deze manier zoveel mogelijk deelgebieden van het bos te kunnen inventariseren. Er bleken gelukkig nog steeds levendbarende hagedissen aanwezig! Dat geldt met name voor het westelijke gedeelte (zes waarnemingen). In het oosten, waar ze vroeger veelvuldig voorkwamen, werd slechts één juveniel exemplaar gezien. Verder werden op deze dag nog diverse hazelwormen, zandhagedissen en een verkeersslachtoffer van een gladde slang gevonden. Daarnaast nog enkele amfibieën waargenomen, waaronder bruine kikker, rugstreeppad, kleine watersalamander en Alpenwatersalamander.

Al met al was het een geslaagde en gezellige excursie. Toch zijn de resultaten enigszins zorgwekkend: hoewel de levendbarende hagedis nog steeds in het gebied voorkomt, lijken de aantallen in de afgelopen twee decennia sterk te zijn afgenomen.

Wim de Wild & Tariq Stark

Levendbarende hagedis. (Foto: Jelger Herder)

